

Nieuwe straatnamen in Delft 1990-1991

Dr. P.C.J. van der Krogt

In mei 1985 verscheen in de serie *De Straat waarin wij wonen* het deel *Geschiedenis en verklaring van de straatnamen in Delft*, waarin het gedeelte betreffende de historische Delftse namen en straten, vernoemd naar personen uit de Delftse personen door P.C.J. van der Krogt geschreven is. Dit boek is reeds lang uitverkocht. Kort na het verschijnen van het boek werd de auteur adviserend lid van de Commissie voor de Straatnaamgeving van de gemeente Delft.

Vervolgen op het boek, met recente benoemde straten, verschenen in het convocaat van Delfia Batavorum, in de 9de jaargang nr. 9 (oktober 1986) met de nieuwe namen van 1985, en in de 13de jaargang nrs. 3, 4 en 6 (1990) over de jaren 1986-1989.

Met ingang van dit eerste jaarboek wordt de draad weer opgepakt. In een jaarlijks terugkerende rubriek worden de nieuwe straatnamen besproken.

Bij elke straat wordt vermeld bij welke andere straat zij ligt, het wijknummer en eventuele wijknaam en de datum van het desbetreffende raadsbesluit.

Almirapad

Aan Händellaan (25, Buitenhof)

Rbsl. 28 juni 1990

Almira, eerste opera van Georg Friedrich Händel. *Almira* werd voor het eerst opgevoerd in Hamburg in 1705.

Het 'pad' is feitelijk het trottoir van een deel van de Händellaan, maar had een eigen naam nodig om een hernummering van die laan te voorkomen (vgl. Orlandopad).

Apolloweg

Van Herculesweg naar Minervaweg (24, Voorhof)

Rbsl. 31 januari 1991, naamswijziging deel Röntgenweg

Apollo, Griekse god, zoon van Zeus en Leto en de tweelingzus van Artemis. Hij is de god het licht, de zon, de muziek, dichtkunst enz. en de patroon van de muzen. Hij wordt gewoonlijk voorgesteld als jong en knap en was het Griekse ideaal van de jeugd.

*De onthulling van het straatnaambord Breevoortplantsoen door mevrouw A. Boon-Bruinzeel, weduwe van Hermanus Breevoort, op 30 september 1991
(Foto: P.C.J. van der Krogt)*

Berghuyspad

Vanaf Pijperring (25, Buitenhof)

Rbsl. 22 februari 1990

Johannes Jurriaans Berghuys (Zutphen 1724-Delft 1801) en zijn zoon Frederik Johannes Berghuys (Delft 1762-1835), organisten van de Nieuwe Kerk en stadsklokkenisten. Johannes werkte sedert 1741 in Delft. Bewerkingen voor carillon van bestaande werken zijn van hen bewaard gebleven.

Breevoortplantsoen

Van Bakkerenpad naar Chardonpad (25, Buitenhof)

Rbsl. 31 januari 1991

Hermanus Breevoort (Rotterdam 1909-Neuengamme (D) 1944), Delfts fotograaf en verzetsstrijder. Hij heeft veel werk gedaan voor het illegale dagblad *Het Nieuws* en bij de vervalsing van persoonsbewijzen. Tevens was hij medewerker van Jan van der Sloot, naar wie de nabijgelegen Van der Slootsingel is genoemd.

Zijn weduwe mevrouw A. Boon-Bruinzeel heeft zich jarenlang ingezet om ook hem geëerd te krijgen met een straatnaam. Het naambord is op 30 september 1991 -in de stromende regen- door haar onthuld in bijzijn van kinderen en familieleden. Eveneens is er toen een boom geplant ter herdenking.

Brittenpad

Vanaf Sibeliuslaan

Rbsl. 31 oktober 1991

Lord Benjamin Britten (Lowestoft 1913-1976), Brits componist, dirigent en pianist met een persoonlijke, gematigd moderne stijl, zijn reputatie kreeg hij vooral door zijn opera's en koormuziek. Hij wordt een van de belangrijkste en vruchtbaarste hedendaagse musici genoemd. Het hoogtepunt van zijn werk is het *War Requiem* uit 1961.

Estland

Vanaf Buitenwatersloot (13)

Rbsl. 27 juni 1991

Estland (*Eesti*), een van de drie Baltische staten aan de Oostzee. Evenals Letland en Litouwen, werd Estland na de Eerste Wereldoorlog onafhankelijk, maar moest zich in 1940 bij de Sovjet-Unie aansluiten. In 1990 verkreeg het land opnieuw de onafhankelijkheid. Estland heeft een oppervlakte van 45.100 km² (iets groter dan Nederland) en telt ruim 1,5 miljoen inwoners. De hoofdstad is Tallin.

Zie voor de besluitvorming over deze naam bij Letland.

Fideliopad

Vanaf Beethovenlaan (25, Buitenhof)

Rbsl. 28 juni 1990

Fidelio, de enige opera van Ludwig van Beethoven (1805-1814, herhaaldelijk bewerkt).

Deze naam van een muziekwerk van Beethoven is gekozen als adressering van een flatgebouw aan de Beethovenlaan, die niet in de huisnummering van deze laan kon worden opgenomen (vgl. Orlandopad en Almirapad).

Herfstpad

Plan Ecodus

Rbsl. 31 oktober 1991

Vier paden genoemd naar de vier seizoenen zijn de eerste straten die opgeleverd worden in het uitbreidingsplan Ecodus (*Ecologisch bouwplan aan de Van der Dussenweg*). Dit plan is ontwikkeld aan de hand van een aantal milieuthema's, onder andere water, bezonning, afval en groen. Straatnamen in die wijk zullen namen krijgen gebaseerd op ecologische motieven, zoals natuur en milieu.

Aangezien de natuur zich richt naar de vier seizoenen, kwam de commissie voor de straatnaamgeving op de gedachte de seizoenen te vernoemen. Van noord naar zuid wordt het jaar gevolgd: Lente-, Zomer-, Herfst- en Winterpad.

Sint-Jorispad

Rbsl. 31 oktober 1991 gewijzigd tracé vastgesteld

Het noordelijkste deel van het oorspronkelijke pad, dat op de Brassers-kade uitkwam, verdween door de aanleg van de afrit Delft-Noord. In de plaats daarvan kwam een nieuw pad naar de Sportring.

Dit nieuwe pad kreeg ook de naam Sint-Jorispad.

Jozefstraat v/h Molenpoort

Van Burgwal naar Oude Langendijk (11, Centrum)

Rbsl. 31 januari 1980 (Molenpoort); 23 april 1981 naamswijziging in Jozefstraat; 26 april 1990 naamswijziging in Molenpoort; 27 juni 1991 naamswijziging in Jozefstraat voorheen Molenpoort

De hoogst ongebruikelijke naam van dit kleine straatje is een gevolg van een compromis. Van oudsher heette deze straat *Molenpoort*. In 1620 bewoonde Jacob Jacobsz., molenaar van de Trapjesmolen, een huis in deze poort. De molen stond op de hoek ervan. Het straatje was bezit van de St. Jozefkerk en werd met houten deuren afgesloten. Deze deuren werden in 1735 vervangen door stenen muren met houten deuren. In

1898 werd het straatje door de gemeente van het kerkbestuur van de St. Jozefkerk overgenomen. De twee huizen erin behoorden administratief tot respectievelijk de Burgwal (nr. 18) en de Oude Langendijk (nr. 27), waartussen ze de verbinding vormt. Op verzoek van de politie stelde de raad in 1980 de naam *Molenpoort* officieel vast. De huisnummers werden echter niet gewijzigd, die bleven 18 en 27! Een van de bewoners verzocht toen tot naamswijziging omdat hij zijn post in de Molenstraat bezorgd zag. Het straatje ging toen Jozefstraat heten. Deze naam is ontleend aan de kerk ernaast, die de kerk van de Sint Jozefparochie was. Deze parochie werd in 1971 samengevoegd met die van Sint Hippolytus. De nieuwe parochie kreeg toen de naam van Maria van Jesse.

In 1990 vonden drie raadsleden het een goed idee om de historische naam Molenpoort te herstellen. De argumentatie in hun voorstel was dat bij naamswijziging in 1981 voorbijgegaan werd 'aan de historische waarde van de Molenpoort, met name Jan Vermeer, deze had daar zijn domicilie. Het was het huis van zijn schoonmoeder, is daar ingetrouwd, heeft er zeker de laatste drie jaren van zijn leven gewoond, en is er ook in 1675 gestorven. Het huis in de Molenpoort komt ook voor bij de boedelbeschrijving van Jan Vermeer.' Bij de behandeling in de raadsvergadering van 26 april lichtte een van de initiatiefnemers het voorstel met enkele andere historische feiten toe. Opmerkelijk is dat zij in haar toelichting vermeldde dat ze contact met de bewoners had gehad, met uitzondering van één familie. De overige bewoners vonden het een goed idee. Dat vond een ander raadslid wel vreemd, aangezien er maar twee bewoners waren! Het voorstel werd toch aangenomen.

Beide bewoners protesteerden tegen de nieuwe naamswijziging. Het overleg met een van hen was kennelijk niet zo goed geweest. Hun wensen waren als directe belanghebbenden natuurlijk van groot belang, maar het was toch ook wel wenselijk de historische naam Molenpoort te behouden. Vandaar dat voor dit geval een ongebruikelijke oplossing gekozen is en de naam werd vastgesteld als 'Jozefstraat v/h Molenpoort'.

De Krim

Vanaf Buitenwatersloot (13)

Rbsl. 27 juni 1991

De Krim, schiereiland in de Zwarte Zee. Het vormt een provincie van de Oekraïne en heeft een oppervlakte van 27.000 km² (ruim de helft van Nederland). Bekendheid kreeg het schiereiland door de Krimoorlog (1853-1856) tussen Rusland enerzijds en Turkije, Frankrijk, Engeland en het Koninkrijk van de Beide Sardiniën anderzijds.

Leharlaan

Vanaf Sibeliuslaan

Rbsl. 31 oktober 1991

Franz Léhar (Komáron 1870-Bad Ischl 1948), Hongaars componist, aanvankelijk militair kapelmeester. Zijn grootste successen bereikte hij met zijn operettes, zoals *Die lustige Witwe* (1902), *Der Graf von Luxemburg* (1909) en *Der Zarewitsch* (1927).

Lentepad

Plan Ecodus

Rbsl. 31 oktober 1991

Zie Herfstpad.

Letland

Van Buitenwatersloot naar Oeral (13)

Rbsl. 27 juni 1991

Letland (*Latvija*), een van de drie Baltische staten aan de Oostzee. Evenals Estland en Litouwen, werd Letland na de Eerste Wereldoorlog onafhankelijk, maar moest zich in 1940 bij de Sovjet-Unie aansluiten. In 1990 werd het opnieuw onafhankelijk. Letland heeft een oppervlakte van 63.700 km² (1,5 x Nederland) en telt ruim 2,5 miljoen inwoners. De hoofdstad is Riga.

De straatnamen Estland, Letland en Litouwen (evenals De Krim en Oeral) vinden hun oorsprong in het van oudsher bekende straatje Siberië, waar ze vlak bij liggen. Aanvankelijk dacht de adviescommissie voor straatnaamgeving aan streek- en gebergtenamen uit de Sovjet-Unie, waarmee een relatie met Siberië ontstaat (De Krim en Oeral getuigen van die gedachte). Het streven naar onafhankelijkheid van verschillende Sovjetrepublieken, met name van de drie Baltische staten, was zo actueel dat de commissie op het idee kwam de drie belangrijkste nieuwe straten hun namen te geven. Van een directe relatie met Siberië was dan geen sprake meer.

Ongewild en onbedoeld werd er echter ook een andere relatie gelegd: 'Welke associatie is er tussen Siberië en de drie republieken? Ze maken alle deel uit van de USSR. En dat is juist een associatie die we niet moeten benadrukken. Een andere associatie is dat onder Stalin veel bewoners van de republieken zijn afgevoerd naar Siberië. Om nu juist in Siberië voor deze namen te kiezen getuigt van weinig tact' aldus een van de raadsleden.

Omdat de Sovjet-Unie is opgeheven, voordat de bouwactiviteiten voor deze straten begonnen waren (in januari 1992 was dat nog niet het geval), kan nu gezegd worden dat *alle* straten in dit wijkje hun namen

ontlenen aan geografische namen uit de voormalige Sovjet-Unie.

Litouwen

Van Krakeelpolderweg naar Letland (13)

Rbsl. 27 juni 1991

Litouwen (*Lietuva*), een van de drie Baltische staten aan de Oostzee. Evenals Letland en Estland, werd Litouwen na de Eerste Wereldoorlog onafhankelijk, maar moest zich in 1940 bij de Sovjet-Unie aansluiten. In 1990 werd het weer onafhankelijk. Litouwen heeft een oppervlakte van 65.200 km² (1,5 x Nederland) en telt 3,5 miljoen inwoners. De hoofdstad is Vilnius. Zie voor de besluitvorming over deze naam bij Letland.

Minervaplein

Plein aan de Minervaweg (24, Voorhof)

Rbsl. 31 januari 1991

Het plein aan de Minervaweg werd altijd al Minervaplein genoemd, maar ontving deze naam pas in 1991 officieel.

Oeral

Vanaf Letland (13)

Rbsl. 27 juni 1991

Oeral, gebergte in Rusland dat zich over meer dan 2000 kilometer uitstrekt tussen de Kaspische Zee en de Noordelijke IJszee. Het is ook de naam van een rivier, die vanuit dit gebergte naar de Kaspische Zee stroomt. Gebergte en rivier vormen de grens vormt tussen Europa en Azië.

Oostpoortweg

Van Oostplein naar Heempad (12+16)

Rbsl. 25 februari 1970 vastgesteld als Poortweg, naamswijziging 27 juni 1991

Toegangsweg tot Delft van de A13 bij de Oostpoort, waar zowel de oude als de nieuwe namen aan zijn ontleend. Zie ook Poortweg.

Orlandopad

Vanaf Händellaan (25, Buitenhof)

Rbsl. 28 juni 1990

Orlando, opera van Georg Friedrich Händel in Italiaanse stijl, geschreven in 1733.

Het pad is nauwelijks als zodanig herkenbaar. Er was echter een afzonderlijke straatnaam nodig omdat anders een groot deel van de Händel-

laan hernummerd had moeten worden (vgl. Almirapad).

Oude Ijsbaan

Tussen Oudraadtweg en Esdoornlaan (12)

Rbsl. 31 januari 1991

Straat aangelegd op het voormalige ijsbaanterrein.

Het historische gebruik van dit terrein en de vorm van de straat - in een kring - leidde tot de keuze van deze straatnaam.

Poortweg

Vanaf Oostpoortweg (28)

Rbsl. 27 juni 1991

Aanvankelijk was Poortweg de naam van de toegangsweg tot Delft van de A13 bij de Oostpoort. Aan de zuidzijde van deze weg was een bedrijventerrein aangelegd. De toegangsweg daarvoor had geen eigen naam, de kantoren werden genummerd aan de Poortweg. Toen er ten zuiden daarvan nieuwe bedrijfspanden gebouwd werden, is die toegangsweg verlengd. Wanneer de nieuwe kantoren óók aan de Poortweg genummerd zouden worden, zou dat betekenen dat de toegangsweg - die langer geworden was dan de feitelijke Poortweg - ook Poortweg zou heten. Dit is een minder wenselijke situatie.

Een andere naam vaststellen voor deze toegangsweg hield in dat het adres van de bestaande kantoren gewijzigd werd, wat niet zonder grote kosten mogelijk is. Er is toen voor de oplossing gekozen de bestaande Poortweg - waar verder geen adressen aan waren - te hernoemen in Oostpoortweg en de toegangsweg tot het bedrijfsterrein de naam Poortweg te geven. Zo bleef het adres van de bestaande bedrijven gelijk, konden de nieuwe kantoren aan de Poortweg genummerd worden en waren er geen twee Poortwegen.

Rijnweg

Vanaf Schieweg (27, Bedrijventerrein Schieweg-Noord)

Rbsl. 27 juni 1991

Ontsluitingsweg voor enkele bedrijven op het industrieterrein Schieweg-Noord. De naam is ontleend aan het Rijn-Schiekanaal, waarlangs de Schieweg loopt.

Sandinopad

Van Abtswoude naar Sandinoweg (23, Tanthof-West)

Rbsl. 31 januari 1991

Pad in het verlengde van de *Sandinoweg*, die genoemd is naar César Augusto Sandino (Niquinohomo, Nicaragua 1895-1934), Nicaraguaans

guerillaleider.

Sibeliuslaan

Vanaf Chopinlaan

Rbsl. 31 oktober 1991

Jean Sibelius (Tavastehus, Hämeenlinna 1865-Järvenpää, Helsinki 1957), Fins componist en violist, leraar viool en muziektheorie aan het conservatorium te Helsinki. Hij schreef vele liederen en pianowerken, daarnaast een vioolconcert en zeven symfonieën.

Jan Thomélaan

Van Reinier de Graafweg naar Brahmslaan (25, Buitenhof)

Rbsl. 22 februari 1990 (naamswijziging van gedeelte van Mozartlaan)

Dr. Johannes (Jan) Thomée jr. (Delft 1886-1954), arts, o.a. medeoprichter van het bureau voor medische sportkeuring, en voetballer (lid van Concordia, speelde tevens in het Nederlands voetbalteam 1907 - 1911).

Toscaninipad

Vanaf Sibeliuslaan

Rbsl. 31 oktober 1991

Arturo Toscanini (Parma 1867-New York 1957), Italiaans dirigent en cellist, o.a. aan de Scala te Milaan (1898-1908 en 1921-1926) en aan de Metropolitan Opera van New York (1908-1915). Hij geldt als een van de grootste dirigenten aller tijden. Sedert 1928 woonde hij in New York.

Winterpad

Plan Ecodus

Rbsl. 31 oktober 1991, naamswijziging gedeelte Voordijkhoornsepad
Zie Herfstpad.

Zomerp pad

Plan Ecodus

Rbsl. 31 oktober 1991

Zie Herfstpad.

Zwethpad

Van Rotterdamseweg naar Rijksweg A13

Rbsl. 31 oktober 1991

Fietspad evenwijdig aan de Zwethkade.

Verlengingen

Behalve de bovenstaande nieuwe straatnamen, hebben nog de volgende wijzigingen plaatsgevonden:

Rbls. 31 januari 1991 Van Barenstraat verlengd door gedeeltelijke naamswijziging van Abtswoudsepad

Rbls. 27 juni 1991: Verlenging van het bereik van de Zusterlaan en Geerboogerd en verlenging van de Troelstralaan door naamswijziging van het gedeelte van de Aart van der Leeuwlaan langs de meest westelijke flat van Poptahof Zuid.

Rbsl. 31 oktober 1991: Verlenging van het bereik van de Tant-hofdreef.

